

Địa điểm du lịch Hà Tiên nổi tiếng không chỉ với những địa điểm tham quan du lịch, vui chơi mà còn có những khu tâm linh dành cho du khách nước ngoài có thị thực nhập cảnh [Vietnam visa](#) đến hành hương. Trong đó có chùa Phù Dung không chỉ là địa điểm hành hương & du lịch hấp dẫn du khách bởi vẻ đẹp cổ kính, hài hòa với thiên nhiên mà còn bởi những câu chuyện bí ẩn gây tranh cãi về lai lịch ngôi chùa. Chùa Phù Dung còn được gọi là chùa Phù Cừ, tọa lạc dưới chân núi Bình San, thuộc phường Bình San, thị xã Hà Tiên, tỉnh Kiên Giang, là một ngôi cổ tự danh tiếng, một điểm du lịch hành hương nổi tiếng ở Hà Tiên. Từ chợ Hà Tiên, theo đường cái quan đi Thạch động, độ nửa cây số ngàn, ngó về bên trái, có một ngôi am tự cheo leo trên sườn đồi. Căn cứ vào tên gọi “am tự”, rất có thể khi khởi đầu, tự viện này chỉ là một am tu nhỏ. Là một trong những danh lam cổ tự của miền đất Hà Tiên hiền hòa thơ mộng, chùa Phù Dung không chỉ điểm tô cho non nước cõi biên thùy nét uy nghiêm trầm mặc của một ngôi già lam mà còn làm say lòng du khách bởi phát tích câu chuyện tình diễm lệ của ngài Tổng trấn và nàng Ái cơ. Chùa Phù Dung gắn liền với sự tích của người nằm trong ngôi mộ cổ đó là bà Phù Dung, mà sau này người đời còn đặt cho một cái tên khác nữa, là bà Di Tự, vị sư nữ đầu tiên trụ trì ở chùa.

Theo sách Lược sử những ngôi chùa ở Kiên Giang cho biết chùa trước đây do Tổng trấn Hà Tiên là Mạc Thiên Tích xây dựng vào năm 1750 cho người vợ thứ là bà Thứ Cơ làm nơi tu hành, thế danh Nguyễn Thị Xuân ở tu đến năm 1761 thì bà qua đời. Đến năm 1771, chùa bị hư hại nặng do chiến tranh, chỉ còn tòa Ngọc Hoàng Bửu điện. Bấy giờ chùa không có trụ trì. Năm 1846, Hòa thượng Thích Bửu Châu từ Trung Quốc đến hành đạo ở vùng Hà Tiên được Phật tử địa phương cung thỉnh về trụ trì ngôi chùa đã được dựng lên sơ sài và ngài viên tịch tại chùa năm 1869.

Ngài Diệu Lý – dòng Lâm Tế Gia Phổ đời 39 được Hòa thượng Thích Nhật Thừa – trụ trì chùa Tây An, Châu Đốc cử về trụ trì từ năm 1869 đến năm 1892. Khi hòa thượng Thích Diệu Lý viên tịch, chùa lại không có trụ trì. Hòa thượng Thích Phước Quang tiếp tục trụ trì đến năm 1964 thì viên tịch tại chùa. 11 năm kế tiếp, nhiều vị về trụ trì chùa, nhưng không vị nào trụ trì được lâu.

Năm 1975, Thượng tọa Thích Nhật Quang về trụ trì chùa đến ngày nay. Thượng tọa đã cho trùng tu ngôi chùa trở thành ngôi già lam thắng tích của vùng đất du lịch nổi tiếng Hà Tiên. Trải qua bao biến đổi, giờ đây trên nền đất cao ráo nơi chân núi Bình San, là một tự viện khá khang trang gồm một phần sân và hai phần thờ cách biệt và có thể cho du khách lưu trú lại bằng cách [đặt phòng khách sạn](#) trực tuyến trước. Phần sân có một đài cao, trên đài là một pho tượng Phật Quan Thế Âm cao lớn bằng xi măng, tô trắng. Kế đến là ngôi Chánh điện rộng được bài trí trang nghiêm. Chính giữa là tượng Thích-ca Mâu-ni, 2 bên là 2 đại đệ tử A-nan và Ca-diếp.

Ở đây còn có 4 bức phù điêu lớn, mỗi tấm cao 1,3m, ngang 2,3m minh họa 4 cảnh trong cuộc đời đức Phật Thích-ca Mâu-ni: đản sanh, xuất gia, thuyết pháp và nhập niết-bàn. Ở nhà tổ có điện thờ bà Phù Cừ. Sau lưng ngôi Chánh điện là một khoảng sân nhỏ, sau nữa là một toà điện cao có tên gọi Ngọc Hoàng bửu điện, thờ Ngọc Hoàng Thượng đế cùng hai vị Nam Tào và Bắc Đẩu được làm bằng cốt tre phủ giấy thắm ngoài rồi sơn son thếp vàng.

Một phần do thời gian tàn phá, một phần do ở nơi biên cảnh thường gặp nhiều bất ổn, nên chùa đã phải trùng tu nhiều lần. Đặc biệt, đứng ngoài nhìn vào, phía bên trái tự viện có một lối đi nhỏ men theo triền núi. Đi khoảng 20m du khách sẽ gặp một ngôi mộ cổ, mặt đá rêu phong, bên cạnh mộ có một tấm bia đá khắc mấy dòng chữ Việt giải thích gọn tên tuổi của người đã khuất: “Lăng bà Phù Dung – Từ Thành Thục Nhơn – Nguyễn Thị Xuân (1720-1761) – Viên tịch rằm tháng 2 Âm lịch – Hiệu Phù Cừ”. Trước mộ, liền chỗ chân núi, có một ao nước ngọt, trong ao có trồng giống hoa sen trắng...

Hiện nay trong các chuyến du lịch Hành hương, chùa Phù Dung Hà Tiên cho đến nay vẫn luôn là điểm tham quan rất thi vị. Đến Chùa Phù Dung bạn không chỉ để được nghe những

truyền thuyết, tích xưa đầy thú vị, mà còn có dịp ngắm cảnh chùa yên tĩnh và đầy trầm tư nơi núi Bình San kỳ vĩ.